

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, <i>prof.</i>
Razredni odjel	6. razred
Redni broj pripreme	58.
Nastavna cjelina / tema	VII. MARIJA – MATI SLOBODE
Nastavna jedinica / podtema	4. Štovanje Marije I.

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV B.6.3. Učenik otkriva u Božjoj riječi, sakramentima i životu Crkve njezino božansko i ljudsko poslanje, različite darove i službe te Marijino posebno mjesto u Crkvi.

OŠ KV D.6.2. Učenik prepoznaje i navodi Marijino mjesto u molitvi, pobožnosti i tradiciji Crkve, zatim u književnosti, umjetnosti i arhitekturi.

Ključni pojmovi	štovanje Marije, zagovor, marijanska pobožnost, krunica, marijanska svetišta, hodočašće, Zdravo Marijo, marijanska umjetnost
Središnje / problemsko pitanje	Kako kršćani štuju Mariju tako da ih njezin primjer i zagovor vode Kristu?
Nastavne metode	vođeno predviđanje, čitanje s naslovima i dokazima, razgovor, uspoređivanje, analiza molitve i pjesničkoga teksta, rad s fotografijama, problemske situacije, molitva krunice, likovna analiza, crtanje, poučna priča, formativna provjera, digitalni zadatci
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama, mješoviti rad
Nastavna sredstva	udžbenik, str. 61, radna bilježnica, str. 87–88, digitalni udžbenik, krunica, fotografije marijanskih svetišta, reprodukcije umjetničkih djela, radni predlošci, bilježnica, projektor / pametna ploča, papir i bojice
Međupredmetne poveznice	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.6.1., OŠ HJ A.6.2.; Likovna kultura: OŠ LK A.6.2.; Učiti kako učiti: uku B.2.4.; Osobni i socijalni razvoj: osr A.3.1.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: praćenje razumijevanja razlike između štovanja Marije i klanjanja Bogu, izdvajanja načina marijanske pobožnosti, tumačenja molitve Zdravo Marijo te povezivanja svetišta, hodočašća i umjetnosti s vjerom.

Vrednovanje kao učenje: samoprocjena učenika može li navesti načine štovanja Marije i objasniti kako marijanska pobožnost vodi Kristu.

Vrednovanje naučenoga: formalno brojčano vrednovanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – DOŽIVI (približno 7–10 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Marijo, Majko Isusova i naša majko, uči nas gledati prema Isusu. Pomozi nam razumjeti kako te Crkva štuje, kako traži tvoj zagovor i kako nas molitva, hodočašće, pjesma i umjetnost mogu voditi bliže Bogu. Daj da te častimo iskrena srca i da po tvome primjeru činimo dobro. Amen.

Alternativa: Učenici će u tišini izgovoriti zaziv: „Marijo, pokaži nam Isusa i nauči nas slušati Božju riječ.“

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici daju vjeroučitelju na uvid domaću zadaću od prošlog susreta:

„Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 85-86.

Učenici će donijeti krunice na idući susret.“

Ili:

„Učenici će u bilježnici nacrtati četiri mala kvadrata i u svaki upisati samo: naziv blagdana – datum – jednu ključnu riječ.“

Motivacija:

Učenici će na projekciji promotriti sliku mladića koji moli krunicu. Učenici najprije pojedinačno zapisuju što misle da predmet u rukama mladića govori o vjeri, zatim odgovor uspoređuju s učenikom do sebe.

Razgovor:

- Koji predmet u rukama mladića promatramo i čemu služi? (Krunica; služi molitvi i razmatranju.)
- Zašto predmet sam po sebi nije dovoljan? (Važni su molitva, vjera i odnos s Bogom.)
- Na koje se još načine vjernici mogu sjećati Marije i obraćati joj se? (Molitvom, pjesmom, hodočašćem, umjetnošću, pobožnostima.)
- Kamo nas, prema kršćanskoj vjeri, Marija usmjerava? (Prema Isusu Kristu.)

Najava teme i središnjega pitanja:

Danas upoznajemo kako Crkva od najranijih vremena štuje Mariju. Posebno ćemo uočiti molitve, svetišta, hodočašća, pjesme, pobožnosti i umjetnost te važnu poruku da nas Marija uvijek usmjerava prema svome Sinu. Istraživat ćemo: Kako kršćani štuju Mariju tako da ih njezin primjer i zagovor vode Kristu?

II. SREDIŠNJI DIO – OTKRIJ I POVEŽI (približno 27–30 minuta)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti u nastavku predstavljaju prijedloge i mogućnosti izbora. Nije predviđeno da se sve provedu u jednom nastavnom satu. Vjeroučitelj odabire aktivnosti prema odgojno-obrazovnim ishodima, raspoloživom vremenu, osobitostima razreda, dostupnoj opremi i potrebama učenika.

Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja (individualni rad, rad u paru i zajednička provjera, 15 minuta)

Učenici će prije čitanja dobiti pet naslova: MARIJA VODI KRISTU; SVETIŠTA I HODOČAŠĆA; HRVATI I MARIJA; SVIBANJ I LISTOPAD – KRUNICA; MARIJA U UMJETNOSTI. Predviđaju što će se u tekstu „Štovanje Marije“ (udžbenik, str. 61) pojaviti pod svakim naslovom. Zatim čitaju tekst i uz svaki naslov zapisuju jednu tvrdnju iz odgovarajućega odlomka. U paru uspoređuju odgovore i biraju jednu rečenicu koja najbolje sažima cijeli tekst.

Rješenje: Marija vodi Kristu – štovanje Marije usmjerava pogled na njezina Sina i klanjanje pripada Bogu; svetišta i hodočašća – brojna su mjesta posvećena Mariji koja pohode hodočasnici; Hrvati i Marija – hrvatski narod Mariju posebno štuje i naziva je Kraljicom Hrvata; svibanj i listopad – osobito se moli krunica; Marija u umjetnosti – brojna likovna, glazbena i književna djela govore o Mariji i potiču na razmišljanje i štovanje.

Radni predložak:

NASLOV ODJELJKA	JEDNA TVRDNJA IZ TEKSTA
MARIJA VODI KRISTU	
SVETIŠTA I HODOČAŠĆA	
HRVATI I MARIJA	
SVIBANJ I LISTOPAD – KRUNICA	
MARIJA U UMJETNOSTI	

Ili:

Učenici će tekst pročitati zajednički uz vođena pitanja, a zatim proučiti umnu mapu.

Razgovor:

- Od kada Crkva štuje Mariju? (Od najranijih kršćanskih vremena.)
- Što znači da se Mariji utječemo kao majci? (Tražimo njezin zagovor, pomoć i zaštitu.)
- Kamo Marija usmjerava pogled vjernika? (Na svoga Sina, Isusa Krista.)
- Kako hrvatski narod naziva Mariju? (Kraljicom Hrvata.)
- Kojim se pobožnostima Marija osobito časti u svibnju i listopadu? (Molitvom krunice.)
- Kako umjetnost može pomoći štovanju Marije? (Potiče na razmišljanje, molitvu i dublje razumijevanje vjere.)

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Kršćanski naglasak: Mariju štujemo i tražimo njezin zagovor, ali se klanjamo samo Bogu. Prava marijanska pobožnost ne zaustavlja se na Mariji nego nas vodi njezinu Sinu, Isusu Kristu.

Aktivnost 2: Štovati nije isto što i klanjati se (rad u paru, 8 minuta)

Rad u paru. Učenici će pročitati šest rečenica i uz svaku zapisati Š – štovanje Marije ili K – klanjanje Bogu. Nakon toga odabiru dvije rečenice i objašnjavaju razliku partneru.

Rješenje: 1. Š; 2. K; 3. Š; 4. K; 5. Š; 6. S. Klanjanje pripada Bogu, a Mariju štujemo kao Isusovu majku, uzor vjere i zagovornicu.

Radni predložak:

REČENICA	Š ILI K?
Molim Mariju da zagovara za mene.	_____
Bogu zahvaljujem za život i spasenje.	_____

Palim svijeću pred Marijinim likom i molim za pomoć.	_____
U euharistiji se klanjam Kristu.	_____
Pjevam marijansku pjesmu koja me podsjeća na Isusa.	_____
Mariju ne smatram božicom, nego Isusovom majkom i našom zagovornicom.	_____

Aktivnost 3: Kome ako ne majci? *(individualni rad i kratki razgovor, 8 minuta)*

Učenici će pročitati refleksivni tekst iz udžbenika. U bilježnicu izdvajaju dvije rečenice koje pokazuju majčinsku blizinu i jednu rečenicu koja ih poziva na odnos s Marijom. Zatim napišu naslov od najviše četiri riječi.

Mogući odgovor: majčinska blizina – „Ona uvijek osjeća tvoju bol“; „Njezin zagrljaj nekad je dovoljan...“; poziv – „Dođi Mariji!“ Naslov: „Marija – majka blizine“.

KOME AKO NE MAJCI?

Majka uvijek na tvome licu vidi odraz tvoje duše.
Ona uvijek osjeća tvoju bol, nekada i jače od tebe.
Njezin zagrljaj nekad je dovoljan da sve učini smislenim.
Njezin osmijeh u stanju je otjerati sve kišne oblake.
Njezine riječi miluju i pronalaze rješenje za svaki problem.
Ona se raduje kada je trebaš. Dođi majci! Dođi Mariji!

1. Dvije rečenice koje pokazuju majčinsku blizinu.
2. Jednu rečenicu koja nas poziva na odnos s Marijom.
3. Napisati naslov od najviše četiri riječi.

Aktivnost 4: Zdravo Marijo – tri dijela molitve *(rad u paru, 9 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pročitati molitvu „Zdravo Marijo“ iz udžbenika. Učenik A objašnjava prvi dio – pozdrav Mariji, učenik B drugi dio – Isus je blagoslovljeni plod njezine utrobe, a zatim zajedno tumače završnu prošnju „moli za nas grešnike...“. Na kraju svaki par izabire jednu riječ koja mu je ključna.

Moguće: pozdrav – Zdravo / milosti puna; središte – Isus; prošnja – „moli za nas“; ključna riječ – Isus, milost, Majka, moli.

ZDRAVO MARIJO

Zdravo Marijo, milosti puna,

Gospodin s tobom!
Blagoslovljena ti među ženama,
i blagoslovljen plod utrobe tvoje Isus.
Sveta Marijo, Majko Božja,
moli za nas grešnike
sada i na čas smrti naše. Amen.

Aktivnost 5: Marijanska svetišta – fotografije govore (rad u skupinama, 12 minuta)

Rad u skupinama. Učenici promatraju 12 fotografija iz digitalnoga udžbenika i povezuju ih s nazivima: Marija Bistrica, Trsat, Sinj, Aljmaš, Olovo, Krasno, Mariazell, Gospa Tekijska, Široki Brijeg, Lurd, Fatima, Czestochowa. Zatim iz udžbenika čitaju cijeli popis marijanskih svetišta i svaka skupina bira još jedno svetište koje bi željela istražiti. Izvjestitelj u 30 sekundi kaže gdje se odabrano svetište nalazi i zašto ga ljudi pohode.

Marija Bistrica – Hrvatska

Trsat (Rijeka) – Hrvatska

Sinj – Hrvatska

Aljmaš – Hrvatska

Olovo – BiH

Krasno – Hrvatska

Bazilika Mariazell – Austrija

Svetište Gospe Tekijske – Petrovaradin, Vojvodina

Crkva Uznesenja BDM – Široki Brijeg, BiH

Bazilika krunice, Lurd – Francuska

Fatima – Portugal

Częstochowa, Poljska

HODOČAŠĆE – svetišta

Neka od marijanskih svetišta:

Lurd • Fatima • Częstochowa • Mariazel • Marija Bistrica • Trsat
• Sinj • Aljmaš • Tekije • Olovo • Krasno • Široki Brijeg

Aktivnost 6: Kraljica Hrvata – pjesnička poruka (individualni rad, 7 minuta)

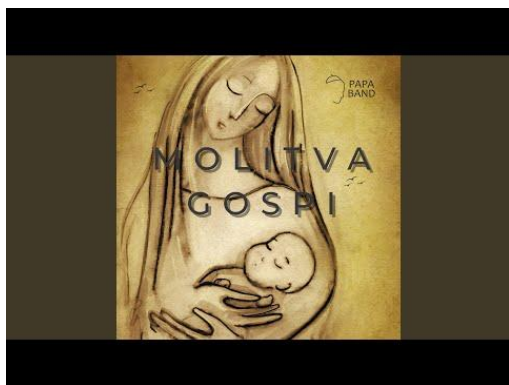
Učenici će pročitati stihove Petra Perice uz stranicu udžbenika i poslušati čitavu pjesmu "Rajska Djevo". Izdvajaju dva naziva kojima se pjesnik obraća Mariji i jednu riječ koja izražava osjećaj vjernika. Zatim jednom rečenicom objašnjavaju što znači nazvati Mariju „Kraljicom Hrvata“.

Rješenje: nazivi – Rajska Djevo, kraljice Hrvata, naša Majko, naša zoro zlata; osjećaj – odanost / ljubav. „Kraljica Hrvata“ izražava posebnu pobožnost i povjerenje hrvatskih vjernika prema Mariji.

PETAR PERICA – RAJSKA DJEVO

Rajska Djevo, kraljice Hrvata,
naša Majko, naša zoro zlata,
odanih ti srca primi dar,
primi čiste ljubavi nam žar.

Rajska Djevo; 2:47; Izvor: Papa Band – tema; YouTube

1. Dva naziva kojima se pjesnik obraća Mariji i jednu riječ koja izražava osjećaj vjernika.
2. Jednom rečenicom objasniti što znači nazvati Mariju „Kraljicom Hrvata“

Aktivnost 7: Svibanj i listopad – mjeseci pobožnosti (rad u paru, 7 minuta)

Rad u paru. Učenici iz glavnoga teksta pronalaze rečenicu o svibnju i listopadu. Zatim u dvije kolone upisuju što se u marijanskoj pobožnosti može činiti OSOBNO, a što ZAJEDNO U CRKVI. Parovi na kraju biraju jedan primjer koji je izvediv učeniku njihove dobi.

Mogući odgovori: osobno – moliti desetku krunice, čitati Evanđelje, zahvaliti Bogu; zajedno – moliti krunicu u župi, sudjelovati na misi ili pobožnosti, pjevati marijanske pjesme.

Radni predložak:

OSOBNO	ZAJEDNO U CRKVI
izmoliti desetku krunice	_____
_____ ...	sudjelovati u zajedničkoj krunici
Primjer: _____	

Aktivnost 8: Pet načina – jedna poruka (rad u skupinama, 8 minuta)

Rad u skupinama. Svaka skupina dobiva jedan pojam: MOLITVA, HODOČAŠĆE, PJESMA, UMJETNOST ili DOBRO DJELO. U 60 sekundi smišlja primjer i rečenicu koja počinje: „Ovaj način štovanja Marije vodi Kristu jer...“. Nakon predstavljanja razred traži što je zajedničko svim odgovorima.

Mogući zaključak: svi oblici pobožnosti imaju smisla kada vode molitvi, vjeri, nasljedovanju Marijina primjera i susretu s Kristom.

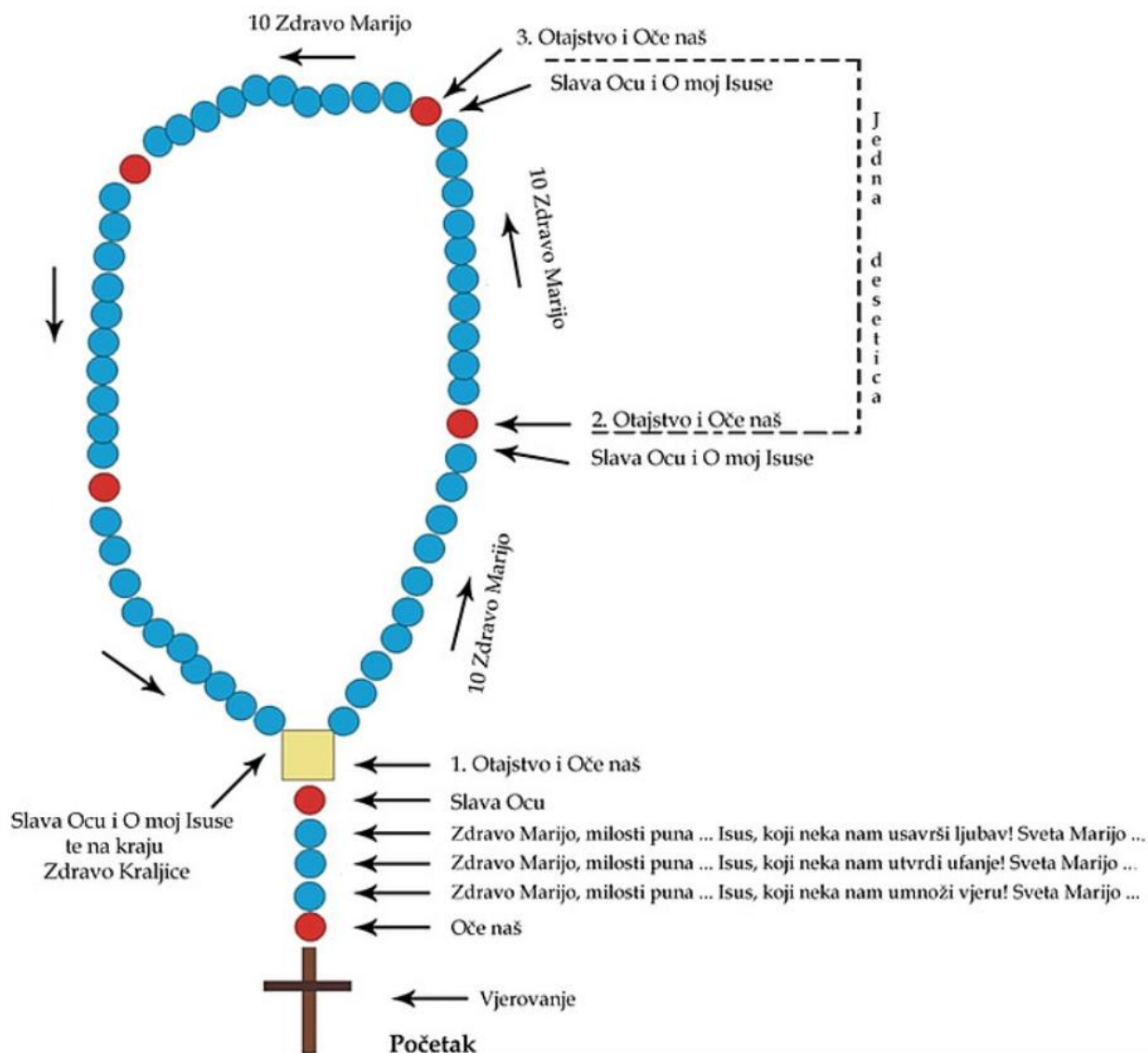
MOLITVA, HODOČAŠĆE, PJESMA, UMJETNOST ili DOBRO DJELO

Ovaj način štovanja Marije vodi Kristu jer...

Aktivnost 9: Molitva jedne desetke krunice (frontalni rad i zajednička molitva, 10 minuta)

a) Učenici će poslušati kratko izlaganje o molitvi krunice, a zatim s vjeroučiteljem izmoliti jednu desetku (Trebali su na današnji susret donijeti krunice!). Vjeroučitelj prije molitve kratko objasni da krunica nije ponavljanje bez razmišljanja, nego molitva u kojoj uz Mariju razmatramo Isusov život.

Mogući redoslijed jedne desetke: otajstvo – Oče naš – 10 Zdravo Marijo – Slava Ocu – po želji završni zaziv.

Ili:

b) Učenici će pogledati videozapis „KAKO SE MOLI GOSPINA KRUNICA“; 6:18; u kojem se govori o tome kako se moli krunica. Izvor: Izvor: e – Kateheza; YouTube.

Aktivnost 10: Fotografija hodočasnika – što ne vidimo na slici? (individualni rad, 7 minuta)

Učenici će odabrati jednu fotografiju svetišta iz Aktivnosti 5. U bilježnicu pišu dvije stvari koje se na fotografiji vide i dvije koje se ne vide, ali su važne za hodočašće: nakana, molitva, zahvalnost, zajedništvo, odluka za dobro. Jedan ili dva učenika čitaju svoj odgovor.

Moguće: vidimo crkvu i mnoštvo; ne vidimo osobne nakane, molitvu srca, zahvalnost, odluku za promjenu života.

Aktivnost 11: Zagovor – molitva koja vodi djelu (rad u paru, 8 minuta)

Rad u paru. Učenici biraju dvije od četiri situacije: bolestan prijatelj; učenik koji je usamljen; svađa u razredu; obitelj koja želi zahvaliti za primljeno dobro. Za svaku situaciju dovršavaju dvije kratke rečenice: „Marijo, moli za...” i „Ja mogu...”. Zatim jedan par čita primjer, a razred provjerava povezuje li molitvu s konkretnim djelom.

Moguće: bolestan prijatelj – pomoliti se i poslati poruku / ponuditi pomoć; usamljen učenik – moliti za njega i uključiti ga u razgovor ili igru; svađa u razredu – moliti za mir i ne širiti sukob; zahvalnost – zahvaliti Bogu i učiniti neko dobro iz zahvalnosti.

bolestan prijatelj; učenik koji je usamljen; svađa u razredu; obitelj
koja želi zahvaliti za primljeno dobro

Marijo, moli za...

Ja mogu...

Aktivnost 12: Učimo iz umjetnosti (rad u skupinama i zajednička usporedba, 18 minuta)

Rad u skupinama. Sedam skupina promatra sedam marijanskih djela iz udžbenika i digitalnog dijela udžbenika. Svaka skupina koristi isti niz pitanja. Nakon predstavljanja razred uspoređuje kako različiti umjetnici u različitim razdobljima i tehnikama prikazuju Mariju te kako umjetnost može potaknuti molitvu i usmjeriti pogled prema Kristu.

Informativno o umjetnicima:

Đuro Seder (1927.–2022.) bio je hrvatski slikar i jedan od istaknutih autora suvremene hrvatske sakralne umjetnosti. U njegovim slikama i vitrajima često se ističu snažna boja, izražajna linija i pojednostavljeni likovi.

Fra Angelico (oko 1395.–1455.) bio je talijanski dominikanac i jedan od važnih slikara rane renesanse. Poznat je po mirnim, svijetlim religioznim prizorima i jasnim bojama; njegovo Navještenje ističe Marijinu sabranost i prihvaćanje Božjega poziva.

Leonardo da Vinci (1452.–1519.) bio je talijanski renesansni slikar, izumitelj i istraživač. U religioznim kompozicijama poznat je po mekim prijelazima svjetla i sjene te prirodnim odnosima među likovima.

Sandro Botticelli (1445.–1510.) bio je firentinski slikar rane renesanse. Njegova djela prepoznatljiva su po jasnoj liniji, skladnim figurama i brojnim religioznim motivima, među kojima su i marijanski prizori.

Josip Botteri Dini (rođen 1943. u Zagrebu) hrvatski je slikar koji se bavi slikarstvom, mozaikom i vitrajima, često s religioznim i kulturno-povijesnim motivima. Prepoznatljiv je po stiliziranim figurama i živim bojama.

Nepoznati autor kipa Majke Božje Bistričke. Kip je važan ponajprije kao pobožni lik povezan s nacionalnim marijanskim svetištem u Mariji Bistrici.

Đuro Seder, Gospa s djetetom

Đuro Seder, Navještenje Mariji (vitraj)

Fra Angelico, Navještenje

Leonardo da Vinci, Djevica s Djetetom i sv. Anom

Sandro Botticelli, Bogorodičin hvalospjev

Josip Botteri Dini, Čudotvorna Gospa Sinjska

Nepoznati umjetnik, Kip Majke Božje Bistričke

Razgovor:

- Kakav je prvi dojam i kakvo raspoloženje djelo stvara? (Mir, nježnost, radost, svečanost, molitvena sabranost ili snažan pokret – ovisno o djelu.)
- Koje boje i svjetlo najviše usmjeravaju pogled? (Učenici navode boje, kontraste i mjesta na kojima je svjetlo najsnažnije.)
- Koje likove i detalje najprije uočavate? (Mariju, Isusa, anđela, aureole, geste ruku, sveti lik ili druge prepoznatljive detalje.)
- Kako su likovi raspoređeni i što nam govore njihove geste i pokret? (Raspored i geste mogu izražavati blizinu, molitvu, prihvaćanje, majčinstvo, radost ili usmjerenost prema Kristu.)
- Koji oblik štovanja, događaj ili Marijin odnos prema Kristu prepoznamo u djelu? (Odgovor ovisi o djelu: Navještenje, Marija s Isusom, svetišni lik, hvalospjev ili pobožna slika.)
- Kako umjetničko djelo može pomoći molitvi ili razmišljanju i usmjeriti pogled prema Kristu? (Može usmjeriti pozornost, probuditi osjećaje, približiti vjersku poruku i potaknuti na molitvu.)

Radni predložak:

PROMATRAMO	BILJEŠKA SKUPINE
prvi dojam	_____
boje i svjetlo	_____
likovi i detalji	_____
raspored, pokret i geste	_____
poveznica s temom štovanja	_____
što slika pomaže razumjeti?	_____

Aktivnost 13: Marijanski cvijet – pet putova štovanja (individualni rad – crtanje bojicama, 10 minuta)

Učenici će u predlošku cvijeta u svakoj latici nacrtati po jedan jasan simbol: molitva; svetište i hodočašće; pjesma; umjetnost; dobro djelo. U sredini crtaju križ kao znak da nas Marija vodi Kristu. Nakon rada dva učenika kratko objasne jednu laticu.

Radni predložak:

MARIJANSKI CVIJET – PET PUTOVA ŠTOVANJA

U svakoj latici nacrtaj jedan simbol. U sredinu nacrtaj mali križ.

Mogući primjer rješenja:

Aktivnost 14: Zdravo Marijo – molitva u tri slike (individualni rad – crtanje bojicama, 10 minuta)

Učenici će u tri polja nacrtati jednostavan prizor ili simbol za tri dijela molitve: 1. pozdrav Mariji; 2. Isus je u središtu; 3. „moli za nas“. Ispod zapisuju jednu riječ koja im je važna u molitvi. Predložak je poticaj, a crteži mogu biti različiti.

Radni predložak:

ZDRAVO MARIJO - MOLITVA U TRI SLIKE

1. POZDRAV:
ZDRAVO MARIJO

2. ISUS JE U SREDIŠTU

3. MOLI ZA NAS

Ispod napiši jednu riječ koja ti je važna u ovoj molitvi.

Mogući primjer rješenja:

povjerenje

Aktivnost 15: Poučna priča (frontalni rad i razgovor, 8 minuta)

Vjeroučitelj će pročitati poučnu priču.

Svijeća pred praznom klupom

Lana je s razredom posjetila marijansko svetište. Dok su drugi fotografirali pročelje, ona je primijetila stariju ženu koja je teško hodala i tražila mjesto za sjesti. Lana joj je ponudila svoju klupu i pomogla joj pridržati torbu. Žena joj se zahvalila i tiho rekla: „Došla sam moliti za unuka.“ Lana je kasnije zapalila svijeću pred Marijinim likom. U prvi trenutak htjela je samo poželjeti dobru ocjenu iz matematike, ali se sjetila žene. Pomolila se i za njezina unuka. Na povratku u školu rekla je vjeroučitelju: „Mislila sam da se Mariju štuje samo molitvom i svijećom. Sad mi se čini da štovanje ima veze i s tim kako vidimo druge ljude.“ Vjeroučitelj je odgovorio: „Molitva nas treba učiniti pažljivijima. Marija nas uvijek vodi Isusu, a Isus nas šalje bližnjima.“

Razgovor:

- Što je Lana prvo primijetila u svetištu, osim same crkve? (Stariju ženu kojoj je trebala pomoć.)
- Kako se njezina molitva promijenila? (Od osobne želje proširila se na brigu za drugoga.)
- Što priča pokazuje o pravom štovanju Marije? (Molitva i pobožnost trebaju voditi Kristu i ljubavi prema bližnjemu.)

Pouka: Mariju štuujemo srcem koje moli, ali i rukama koje čine dobro. Pobožnost je plodna kada nas vodi Isusu i bližnjima.

Aktivnost 16: Zapišimo! (individualni rad uz zajedničku provjeru, 8 minuta)

Učenici će u bilježnici dopuniti pet rečenica ponuđenim riječima: ISUSU – ZAGOVOR – KRUNICA – SVETIŠTA – UMJETNOST.

Rješenje: 1. ISUSU; 2. ZAGOVOR; 3. KRUNICA; 4. SVETIŠTA; 5. UMJETNOST.

ŠTOVANJE MARIJE

UMJETNOST – KRUNICA – ISUSU – SVETIŠTA – ZAGOVOR

1. Marija nas vodi _____.
2. Kada molimo Mariju, tražimo njezin _____.
3. U svibnju i listopadu osobito se moli _____.
4. Hodočasnici pohode marijanska _____.
5. Marija je nadahnula i brojne oblike _____.

Aktivnost 17: Radna bilježnica (individualni rad uz zajedničku provjeru, približno 10 minuta)

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 87–88 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 18: Formativna provjera (frontalni rad i individualni odgovor, 7 minuta)

Vjeroučitelj čita tvrdnje. Učenici pokazuju karticu **A** ako tvrdnja govori o štovanju Marije, **B** ako govori o klanjanju Bogu, a **C** ako tvrdnja nije u skladu s gradivom.

- „Marijo, moli za nas.“ (A)
- „Klanjamo se samo Bogu.“ (B)
- „Marija je božica.“ (C)
- „Hodočašće može biti izraz pobožnosti.“ (A)
- „Marijanska umjetnost može nas potaknuti na razmišljanje o vjeri.“ (A)
- „Štovanje Marije nema nikakve veze s Isusom.“ (C)

Aktivnost 19: Digitalni zadatci (individualni rad ili rad u paru, 10 minuta)

Nedigitalna alternativa: Parovi dobivaju šest pojmova i šest objašnjenja koje povezuju: krunica – marijanska molitva; hodočašće – put do svetoga mjesta iz vjerskih razloga; svetište – mjesto posebne pobožnosti; zagovor – molitva za drugoga; marijanska pjesma – glazbeni izraz pobožnosti; umjetničko djelo – slika, kip ili drugo djelo koje može potaknuti na razmišljanje o Mariji.

Rješenje: krunica – marijanska molitva • hodočašće – put do svetoga mjesta iz vjerskih razloga • svetište – mjesto posebne pobožnosti • zagovor – molitva za drugoga • marijanska pjesma – glazbeni izraz pobožnosti • umjetničko djelo – likovni prikaz koji može potaknuti na razmišljanje o vjeri.

Radni predložak:

POJAM	OBJAŠNJENJE
krunica	molitva za drugoga
hodočašće	mjesto posebne pobožnosti
svetište	marijanska molitva
marijanska pjesma	glazbeni izraz pobožnosti
umjetničko djelo	put do svetoga mjesta iz vjerskih razloga
zagovor	slika, kip ili drugo djelo koje može potaknuti na razmišljanje o Mariji

Aktivnost 20: Mikropauza *(frontalni rad, 2 minute)*

Vjeroučitelj je koristi po želji u bilo kojem trenutku sata kada opadne koncentracija učenika. To može biti vic, zagonетка, pitalica, kratka šetnja po razredu, pokret ili druga pristojna aktivnost nevezana uz vjeronaučno gradivo.

Učenici ustanu uz svoje mjesto. Vjeroučitelj pokaže četiri pokreta bez govora: pljesak – dodir ramena – okret dlanova – mirno stajanje. Učenici ponove niz. U drugom krugu vjeroučitelj promijeni redoslijed. Aktivnost završava znakom „ruke na klupu“ i tišinom.

III. ZAVRŠNI DIO – IZRAZI *(približno 7–10 minuta)*

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

- Kako učenik tvoje dobi može štovati Mariju bez posebnih predmeta i putovanja? (Molitvom, dobrim djelom, pjesmom, čitanjem, sudjelovanjem u župi.)
- Zašto pobožnost prema Mariji ne smije završiti samo na slici, kipu ili predmetu? (Jer treba voditi Kristu, molitvi i životu vjere.)
- Što bi značilo „Marija me vodi Kristu“ u školi ili obitelji? (Nasljedovati vjeru, poslušnost Bogu, brigu za druge i spremnost na dobro.)

Sinteza:

Učenici će izgovoriti „naslov u pet riječi“ kojim sažimaju sat. Naslov mora sadržavati riječ MARIJA i barem jednu od riječi KRIST, MOLITVA, ZAGOVOR, SVETIŠTE ili UMJETNOST. Nekoliko učenika čita naslov, a razred bira koji najjasnije odgovara na središnje pitanje.

Mogući naslov: „Marija nas molitvom vodi Kristu.“

MARIJA

KRIST, MOLITVA, ZAGOVOR, SVETIŠTE ili UMJETNOST

Zaključak vjeroučitelja: Crkva Mariju štuje kao Isusovu majku, primjer vjere i zagovornicu. Marijanska molitva, hodočašća, svetišta, pjesme i umjetnost imaju smisla kada vjernika vode prema Kristu, zahvalnosti Bogu i djelima ljubavi.

Samovrednovanje:

Učenici odabiru jedan od tri znaka na prikazu koji najbolje opisuje njihovo razumijevanje.

Jasno mogu navesti načine štovanja Marije i objasniti da nas ona vodi Kristu.

Razumijem većinu, ali trebam još jedan primjer.

Trebam ponovno povezati molitvu, svetišta, pobožnost i umjetnost.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 87–88.

Ili:

Učenici će u bilježnici napisati pet načina štovanja Marije i uz svaki dodati jedan konkretan primjer.

Izborna domaća zadaća: Učenici će s članom obitelji pronaći jednu marijansku pjesmu, molitvu ili fotografiju svetišta i zapisati jednu rečenicu o tome što im je u njoj važno.

Završna molitva:

Marijo, hvala ti što svojim životom pokazuješ kako se sluša Boga i kako se ide za Isusom. Pomozi nam da molitvu ne odvajamo od dobrih djela, da poštujemo svetišta i pobožnosti, a u umjetnosti prepoznamo poziv na vjeru. Vodi nas Kristu i uči nas biti pažljivi prema ljudima oko sebe. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Učenici će poslušati pjesmu „Anđele, čuvaru mili...“; 3:36; Autor: Marinko Grubešić; Izvor: YouTube

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvod, pregled domaće zadaće, motivacija i najava teme	6 minuta
Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja	9 minuta
Aktivnost 4: Zdravo Marijo – tri dijela molitve	5 minuta
Aktivnost 5: Marijanska svetišta – fotografije govore	6 minuta
Aktivnost 9: Molitva jedne desetke krunice	7 minuta
Aktivnost 16: Zapišimo!	8 minute
Aktualizacija, sinteza, samovrednovanje i molitva	4 minute

Ukupno: 45 minuta. Mikropauza se koristi samo po potrebi; tada se skraćuje predstavljanje skupina ili završna rasprava.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Mogu li učenici objasniti razliku između štovanja Marije i klanjanja Bogu?
- ☐ Mogu li navesti barem četiri načina štovanja Marije?
- ☐ Mogu li objasniti kako Marija vjernike usmjerava prema Kristu?
- ☐ Mogu li prepoznati smisao molitve Zdravo Marijo?
- ☐ Mogu li objasniti što je hodočašće i navesti barem tri marijanska svetišta?
- ☐ Mogu li povezati svibanj i listopad s molitvom krunice?
- ☐ Mogu li protumačiti stih „Kraljice Hrvata“ kao izraz hrvatske marijanske pobožnosti?
- ☐ Mogu li iz umjetničkoga djela izdvojiti boju, gestu, raspored i duhovnu poruku?
- ☐ Mogu li navesti jedan način na koji pobožnost vodi konkretnomu dobru u životu?